

26 Μαρτίου

Τὸ ἰωβιλαῖον τοῦ κ. Ταβουλάρη ἐβράδυνεν ἀναντιρρότως κατὰ πέντε ἔτη. Ἄλλ' ἐπειδὴ τότε ἀκόμη οὔτε τὸ ἑλληνικὸν θέατρον εὐρίσκετο εἰς τὴν σημερινὴν περιωπὴν, οὔτε οἱ Ἕλληνες ἦθοποιοὶ εἶχον ἀξιώσεις μεγάλας καλλιτεχνῶν, οὔτε ἡ περιφθόρος δεκαετηρὶς τοῦ Σουρῆ εἶχεν ἀνοίξει εἰς αὐτοὺς τὸ στάδιον τῶν διαφόρων... ἐτηρίδων, ὁ κ. Ταβουλάρης ἀπεφάσισε νὰ ἐορτάσῃ μόνις τὴν παρελθούσαν Πέμπτην. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἡ εικοσιπενταετηρὶς ἐγένετο πλέον τριακονταετηρὶς... Ἐ, κάλλιον ἀργὰ παρὰ ποτέ: ἔπειτα ποῖος εἶνε βέβαιος, ἔστω καὶ τὴν θαυμασίαν κρᾶσιν τοῦ Ταβουλάρη ἂν ἔχη, ὅτι θὰ ἐορτάσῃ πεντηκονταετηρίδα, διὰ νὰ περιμείνῃ;

Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκτίμησις τὴν ὁποίαν ἐκέρδισε διὰ τῆς τριακονταετοῦς αὐτοῦ δράσεως ὁ Ἕλληνας καλλιτέχνης, δὲν ἐξεπλήρωθη οὔτε διὰ τῆς αὐθορμῆτος συγροῦς τοῦ κόσμου — ἡ αἴθουσα τοῦ Ὁδείου μόνις κατὰ τὸ ἦμισθ ἦτο πλήρης, — οὔτε διὰ τῆς προθύμου καταναλώσεως τῶν πενταδράχμων ἐκείνων καὶ τόσῳ πρωτοτύπων «εἰσιτηρίων καὶ προσκλητηρίων ἄμα», οὔτε διὰ δώρων, ἄρθρων καὶ τῶν τοιούτων τιμητικῶν ἐκδηλώσεων. Ἐξεπλήρωθη ὅμως κατὰ πολὺ διάφορον καὶ πολὺ πλέον ἀναμφισβήτητον τρόπον: Ὁ κ. Ταβουλάρης ἐορτάζων τὸ ἰωβιλαῖον του, δὲν ἠρέσθη εἰς τὸ νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ὑπερόχου αὐτοῦ σκηνικῆς τέχνης, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ φανῆ καὶ ὡς ποιητής, — ποιητῆς λυρικός, ποιητῆς ἐπικός, ποιητῆς ἔθνικός, ποιητῆς δραματικός, ποιητῆς σατυρικός. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐορτῆς κατηναλώθη οὕτω εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διαφόρων αὐτοῦ ποιημάτων καὶ ἀποσπασμάτων: τῆς Σαλαμῖνος, τοῦ Ἐλεγείου πρὸς τὸν Παράσχον, μεταβαπτισθέντος «Πρὸς θνήσκοντα ποιητὴν», τοῦ Ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ὁδῆς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν καὶ τῆς Κουτσαβακιάδος, σατυρικοῦ ἔπους εἰς δὲν ἠξεύρω πόσα ἄσματα... Ἄν ἐπὶ τόσας ὥρας καὶ κατὰ τοιοῦτον ἀφελῆ τρόπον ἀπύγγελθεν ἄλλος κανεὶς τοιαῦτα ποιήματα, ἀλλεπάλληλα, ἀνιαρὰ καὶ ἀτελείωτα, φοβοῦμαι μὴπως θὰ ἐθρηνοῦμεν σήμερον μεγάλην κατατροπὴν. Οἱ θεαταὶ θὰ ἐξηγροῦντο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἐκ τῆς κομψῆς αἰθούσης τῶν Συναυλιῶν μόνον ἐρείπια θάπεμεναν σήμερον. Ἡ εἰς τὰς πρώτας τάξεις παρουσία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας δὲν θὰ ἴσχυε νὰ κατευθύνῃ τὸ πλῆθος, ἀθρόα δὲ θὰ ἐξηγοῦντο καὶ θὰ ἐξεσφενδονίζοντο κατὰ τῆς σκηνῆς τὰ καθίσματα, θραύοντα κατὰ τὴν διάβασιν των καὶ λαμπτήρας καὶ ὑαλοπίνακας καὶ ὄργανα καὶ κεφαλὰς... Ἄλλὰ τί νὰ γείνη! Ὁ ἀπαγγέλλων ἦτο ὁ Ταβουλάρης, ὁ συμπαθὴς καὶ ἀνεγνωρι-

σμένος Ταβουλάρης, ἡ δὲ ἀποδοκιμασία τοῦ κοινοῦ ἐξεδηλοῦτο ἐκάστοτε διὰ... παταγωδῶν χειροκροτημάτων καὶ ἐνθουσιωδῶν ἀναφωνήσεων. Τοῦτο λοιπὸν δὲν εἶνε τὸ περιφανέστερον δεῖγμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπολήψεως, τῆς ὁποίας ἀπολαύει παρὰ τῷ κοινῷ ὁ ἦθοποιός;

Καὶ διὰ νὰ εἶμαι δίκαιος, ὀφείλω νὰ εἶπω ὅτι τὸ κοινὸν ἱκανοποιήθη κατόπι μὲ τὸ παραπάνω. Τὸν ποιητὴν διεδέχθη ὁ ἦθοποιός καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἰδίων ἔργων ἡ ἀπαγγελία ξένων, — ἐκ τῶν δραμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα πρωταγωνιστεῖ ὁ κ. Ταβουλάρης. Οὕτω τὸν ἐθαυμάσαμεν διαδοχικῶς ὡς Ἀμλέτον, ὡς Ὁθέλλον, ὡς Νέρωνα, ὡς Κλαβίγιον. Τὸν εἶδαμεν εἰς τὰς καλλιτέρας του στιγμὰς, ἀνεγνωρίσαμεν δὲ εἰπέρ ποτε ἐκεῖ πόσον δικαίως χαιρεῖ φῆμιν τοῦ κρατίστου τῶν τραγικῶν, μεταξὺ τῶν ἑλλήνων συναδέλφων. Οὔτε αἱ ἀδυναμίαι, αἱ ἀνθρώπινοι καὶ προπάντων αἱ καλλιτεχνικαί, οὔτε αἱ ποιητικαὶ ἀξιώσεις, οὔτε ἡ ἀφηρημάδα, οὔτε ἡ φλυαρία, οὔτε αἱ κακόβουλοι φῆμαι περὶ παρακμῆς καὶ παλαιώσεως, εἶνε βεβαίως ἱκαναὶ νὰ μειώσουν τὴν ἀξίαν καλλιτέχνου, ἐγκλείοντος εἰς τὰ στήθη τὸ πῦρ καὶ δυναμένου νὰ παρουσιάσῃ τόσον συχνὰ τὴν τέχνην του ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ ὑπεροχῇ. Ἐπειτα, οἰαδήποτε δρᾶσις τόσον μακρὰ, ὅσον ἡ τοῦ κ. Ταβουλάρη ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, θὰ ἦτο ἰκανὴ νὰποτελέσῃ τίτλον δόξης, τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν δικαιούται νὰ παραβλέψῃ. Τί ἐπραξεν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου ὁ κ. Ταβουλάρης εἶνε εἰς ὅλους γνωστόν. Αὐτὸς συνέπνεξε τὸν πρῶτον ἀξιὸν τοῦ ὀνόματος ἑλληνικὸν θίασον, αὐτὸς διὰ μόχθων καὶ ἐξόδων ἔδωκεν εἰς τὰς παραστάσεις τὴν σημερινὴν ἐντέλειαν, αὐτὸς περιποίησεν ὀλίγην ἀξιοσπέλειαν εἰς τὸ περιφρονημένον ἐπάγγελμα, αὐτὸς ἐδημιούργησε χαρακτῆρας, αὐτὸς ἐμόρφωσε νέους, αὐτὸς μετέφρασε δράματα καὶ, ἂν δὲν εἶχε συγγράψῃ καὶ ἰδικὰ του πρωτότυπα, οὐδεμίαν τῶ ὄντι θὰ ἔφερε κλιτὶδα ὁ μικρὸς αὐτὸς ἦλιος τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς.

Καὶ ὅμως θὰ τὸ πιστεύσετε; θὰ τὸ πιστεύσουν οἱ ξένοι, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὰ ἑλληνικὰ πράγματα; οἱ συναδέλφοί του, οἱ καθεαυτὸ μαθηταὶ του δὲν ἐτίμησαν τὴν ἐορτὴν του. Φαντασθῆτε! νὰ ἐορτάσῃ τριακονταετηρίδα ὁ πρῶτος καὶ ὁ κάλλιστος, καὶ ἐκτὸς τοῦ κ. Πεταλά καὶ ἴσως ἐνὸς ἢ δύο ἀκόμη, νὰ μὴ παρίσταται κανεὶς ἄλλος ἦθοποιός! Δύο στέφανοι μόνον προσεφέρθησαν εἰς τὸν κ. Ταβουλάρην ὁ τῶν μαθητῶν του ἐν τῇ Δραματικῇ Σχολῇ, καὶ ὁ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τοῦ Ὁδείου. Ὁ τῶν συναδέλφων, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐπεριόμεναν ὡς τὸν λαμπρότερον, ἔλαμψε διὰ τῆς πανηγυρικῆς ἀπουσίας του. Ἄρα γε πῶς εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἑλληνικὴν ταύτην;

Γρ. Ε.

Ο ΑΝΑΤΕΛΛΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Ἐὰν εἶναι τι ὅπερ δύναται νὰ κινήσῃ τὸν θαυμασμόν καὶ αὐτοῦ τοῦ μηδέποτε πρότερον θαυμάσαντος ἄλλο τι, εἶνε οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀκμάζοντες σύνδεσμοι ἐκ παιδῶν, διευθυνόμενοι ὑπὸ γυναικῶν, αἵτινες ἀπαγγέλλουσιν ἐνώπιον τῶν συνδέσμων τούτων λόγους ἀφορῶντας εἰς τὸ ἐνστίξιν ἀνθρωπιστικὴν τάσιν εἰς τὰς τρυφεράς καρδίας τῶν μελῶν. Τοιοῦτοι σύνδεσμοι ὑπάρχουν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας, προσέτι ἐν Ἀμερικῇ, Αὐστραλίᾳ καὶ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ.

Ἡ ἐπιρροή αὐτῶν κατανοεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι 60,000 ἐχέσεις ἰδεῶν γράφονται ἐτησίως ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις μόνον τοῦ Λονδίνου ἐπὶ θεμάτων οἷα τὰ ἐπόμενα: — Περιγράφον τί ἐννοεῖς διὰ τῆς φράσεως σκληρότης πρὸς τὰ ζῶα. — Ἐκθεσον τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν πρέπει νὰ προκαλῶμεν εἰς τὰ ζῶα ἄλλος. — Ὑπόδειξον τὰς ἀνατομικὰς ιδιότητας μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ καρποδιαίτων ζώων. — Δεῖξον τὸ ἄδικον τῶν ἐπιστημονικῶν πειραμάτων τῆς ζωοτομίας. — Ἀνάπτυσσον ἂν ἡ κρεωφαγία δικαιολογεῖται ἠθικῶς ἢ ἐπιστημονικῶς. — Ἐρεῦνησον κατὰ πόσον τὸ κυνήγιον ἐκφαυλίζει τὸν ἄνθρωπον κτλ. — Ταῦτα πάντα ἀποτελοῦσι δρᾶσιν λίαν τελεσφόρον, συνεχίζουσιν τὸ ἔργον οὐτινος ἤρξαντο οἱ Ἴνδοι καὶ Ἕλληνας σοφοί, οἱ συγγραφεῖς τῆς πλατωνικῆς καὶ νεοπλατωνικῆς Σχολῆς καὶ οἱ πρῶτοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, εἰσὶ δὲ ἐξόχως ἀξιοσύστατα καὶ ἀξιολύμητα, διότι συντελοῦσιν εἰς τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς κρείσσονος φύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰς τὴν βαθμιαίαν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐγωϊστικῶν καὶ σκληρῶν ἐνστικτῶν. ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὴν ἐπικρατοῦσαν παράφρονα ἀναρχίαν.

ΠΛΑΤΩΝ Ε. ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ¹

Στοῦ Μάρτη τὸν τρελλὸν οὐρανὸν
Καὶ τὰ παιγνίδια καὶ καμώματα,
Τὸ γέλοιο καὶ τὸ κλάμμα τὸ συχνὸ
Καὶ τὰ παρόμοια ἐλαττώματα
τῆς καστανῆς μου βλέπω...

Μὲ μόνην ὅμως τὴν διαφορὰν,
Ἵτι ὁ Μάρτης ἐρχεται καὶ πάει...
Ἐνῶ αὐτὴ ἡ τρελλὴ κάθε φορὰ
Ἵπου μὲ βλέπει κλαίει καὶ γελᾷ,
Χωρὶς ν' ἀλλάξῃ διόλου!

ΣΤ. Ι. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

¹ Τὸ ποίημα τοῦτο ἐγράφη διὰ νὰ δημοσιευθῇ αὐτόγραφον εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐν τῇ σειρά τῶν 12 Μηνῶν, μετὰ τῆς σχετικῆς εἰκόνος. Ἄλλ' ἔνεκα ἀπροσώπου κωλύματος ἢ κατασκευῆ τῆς τσιγγογραφίας θὰ ἐβράδυνε πολὺ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναγκαζόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν σήμερον τὸ ποίημα... γυμνὸν καὶ ἐκπρόθεσμον.

Σ. τ. Ε.